Gemeente Texel

Advies

Zaaknummer 3560608

Concept-Perspectiefnota 2026

Paragraaf

Paragraaf: Bedrijfsvoering

Advies

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. De perspectiefnota 2026 vast te stellen en als basis te nemen voor de behandeling van de programmabegroting 2026.
2. Het tarief van de toeristenbelasting vast te stellen op €2,55 per overnachting voor het jaar 2026.
3. Het college opdracht te geven om in kaart te brengen waar in de huidige begroting stille lasten aanwezig zijn en dit voor de start van de nieuwe college- en raadsperiode te presenteren.

Toelichting

Vooruitlopend op de behandeling van de programmabegroting 2026 in november wordt de perspectiefnota aangeboden.

De bestuurlijke en financiële uitgangspunten voor de programmabegroting 2026 zijn:

- Verwerking raadsbesluiten t/m februari 2025 en de collegebesluiten t/m 4 maart 2025;
- De tarieven van leges en heffingen alleen kostendekkend en niet meer dan trendmatig verhogen;
- Verwachte CAO ontwikkelingen voor salarissen inclusief sociale lasten 2%;
- Indexering Gemeenschappelijke Regelingen volgens de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regeling (FUGR) 7,4%.
- De forensenbelasting met 4,51% te verhogen in 2026.
- De OZB bovenop de trendmatige verhoging met 10% te verhogen.

Bijlagen

1. Perspectiefnota digitaal

Consequenties

Financieel	☑	Inkoop/Aanbesteding	☐	Belanghebbenden	☐
Personeel/Organisatie	☐	Deregulering	☐	Structuurvisie	☐
Juridisch	☐	Majeure risico's	☐		
Beleid	☐	Beheer	☐		

Concept-Perspectiefnota 2026

Samenvatting

Vooruitlopend op de programmabegroting 2026 wordt aan de gemeenteraad de perspectiefnota aangeboden waarin de financiële- en beleidsmatige kaders zijn benoemd.

De incidentele en structurele voorstellen zijn per programma gerubriceerd en betreffen o.a. het versterken van de bedrijfsvoering van de gemeente, het verduurzamen van de scholen de Bruinvis en de Vliekotter, de uitwerking van de adviezen van het inwonersberaad en de bermverharding Laagwaarderweg en Pijpersdijk. Daarnaast wordt voorgesteld om diverse wegen te rehabiliteren zoals Pontweg Zuid, Burgerhoutstraat, Diek en de Vang.

Er is kritisch gekeken naar de nut en noodzaak van deze voorstellen. Daarnaast is gekeken naar mogelijke dekking binnen de huidige begroting voor de nieuwe voorstellen. Op basis daarvan wordt € 213.000 structureel aan budget ingeleverd en € 85.000 aan incidenteel budget. Dit zorgt voor een dempende werking op de lasten.

Autonome ontwikkelingen
De autonome ontwikkelingen zijn in deze Perspectiefnota verwerkt. Het gaat dan om ontwikkelingen zoals de kostenstijging van personeel en middelen, de kostenstijging van de aanbestedingen, energie etc. Dit is niet alleen negatief, ook voordelen op de verwachte rente lasten zijn hierbij opgenomen. Voor een deel is dit gebaseerd op de septembercirculaire 2024 en de inzet van de VNG bij de CAO onderhandelingen. De tot nu toe genomen raadsbesluiten (tot en met februari 2025) zijn ook verwerkt in de Perspectiefnota.

P&C cyclus
Om ook u als raad beter in staat te stellen om strategisch financieel te sturen, worden de financiële voorstellen in de basis nog maar op 3 momenten aan u als raad gepresenteerd. Het gaat hierbij om de Perspectiefnota, tussenrapportage en de Programmabegroting. Zoals afgesproken in de verbetering van de P&C cyclus wordt er eerder begonnen met het opstellen van de Perspectiefnota, tussenrapportage en Programmabegroting . Dit is gedaan om meer gewicht te geven aan de Programmarekening. De Programmarekening is het document waarbij het college verantwoording aflegt over het gevoerde beleid van het afgelopen jaar.

Realistisch begroten
Bij de Perspectiefnota van 2025 is een start gemaakt met een nieuwe begrotingssystematiek om te kunnen anticiperen op de bezuinigingen van het rijk. De opbrengsten uit het gemeentefonds dalen namelijk in 2026 ten opzichte van 2025. Dit komt doordat het rijk is afgestapt van de trap-op-trap-af systematiek. Vanaf 2027 is de groei of krimp van het gemeentefonds gekoppeld aan de groei van de economie.

Kapitaallasten
Sinds 2015 is het verplicht om de kapitaallasten van investeringen op te nemen in de begroting. Tot die tijd werden de investeringen direct en volledig betaald vanuit de begroting. Doordat een groot gedeelte van de investeringen over een periode van 25 of 40 jaar wordt afgeschreven, stijgen de totale kapitaallasten nog de komende 15 tot 30 jaar. We brengen nu in kaart welke stille (kapitaal)lasten aanwezig zijn in onze begroting en welke investeringen voor de toekomst nodig zijn. Dit geeft een concreet langjarig beeld en op basis daarvan kan een keuze worden gemaakt voor een kapitaallastenplafond. De groei van het gemeentefonds is namelijk niet in lijn

met de investeringen die nodig zijn op het eiland. Het college wil een langjarig realistisch perspectief presenteren en haar ogen niet sluiten voor het huidige systeem van het presenteren van de kapitaallasten. Om die reden zijn de toekomstige kapitaallasten ook in beeld gebracht. Op dit moment is dit alleen mogelijk op basis van een gewogen gemiddelde per jaar, welke onder de meerjarenbegroting zijn opgevoerd voor de jaren 2027 tot en met 2029. Nader onderzoek naar stille lasten en kapitaallasten zal voor de volgende collegeperiode gereed zijn zodat er keuzes voor de langere termijn gemaakt kunnen worden.

Meer aansluiten bij werkelijkheid
Zoals u van het college mag verwachten is in deze Perspectiefnota een eerste opmaat gemaakt om de budgetten zorgvuldig te bekijken, om daarmee “lucht” uit de begroting te halen en beter aan te sluiten bij de werkelijkheid. Zowel in 2025 als nu ook in 2026 is € 500.000 euro bezuinigd op het beschikbare indexeringsbudget. Dit is in totaal een structurele besparing van € 1 miljoen. Op deze wijze is een bezuiniging voorgesteld waarmee bij de eerdere presentatie van de begroting een langjarig sluitende begroting kan worden gepresenteerd.

Goede start nieuw collegeperiode
Op dit moment laat de doorrekening in het meerjarenperspectief inclusief kapitaallasten een sluitende begroting zien. Wij bieden een sluitende programmabegroting aan voor zowel het jaar 2026 als 2027 om een nieuwe raad en collegeperiode een goede start te bieden. Het college stelt daarbij wel voor om maatregelen te nemen om tot dit resultaat te komen. Namelijk het verhogen van de toeristenbelasting naar €2,55 en de OZB met 10% meer dan trendmatig te laten stijgen. Het college realiseert zich dat dit afwijkt van het coalitieakkoord. Wij achten dit verantwoord omdat ondanks deze verhoging Texel nog steeds één van de laagste OZB van Nederland heeft. Wij vinden het reëel dat de lasten tussen de bezoeker, de inwoner en eigen organisatie worden verdeeld. Wij willen een volgende coalitie een financieel gezonde uitgangspositie geven.

College uitvoeringsprogramma
We zetten ons in om het College Uitvoeringsprogramma deze bestuursperiode af te ronden. Vanuit deze opgave is met een kritische blik gekeken naar de voorstellen voor nieuwe investeringen die zijn ingediend voor deze Perspectiefnota. Daarnaast moeten voorstellen niet alleen financieel haalbaar zijn, maar ook de uitvoeringscapaciteit moet beschikbaar zijn. De voorstellen die nu opgenomen zijn hebben onder andere betrekking op:

- Het uitvoeren van het wegenbeheerplan;
- Verduurzamen schoolgebouwen;
- Uitbreidingen in de groenvoorziening bij nieuwe ontwikkelingen;
- Versterken en (door)ontwikkelen van de gemeentelijke organisatie;
    - Uitvoering en controle van wettelijke taken en verplichtingen;

Verwachtingen
Voor de Programmabegroting 2026 zal er een beeld zijn van de meicirculaire en welk effect dit heeft op de meerjarenraming. Het beeld van de circulaires uit het verleden wekt de verwachting dat dit een positieve invloed heeft. Dit is mede afhankelijk van keuzes door het rijk, internationale geopolitieke ontwikkelingen en de keuzes op nationaal niveau die deze met zich meebrengen. We geven hierbij wel een winstwaarschuwing want resultaten uit het verleden bieden geen garanties voor de toekomst.

Als college willen wij graag met u het politieke gesprek voeren hoe wij zowel inhoudelijk als ook financieel het komende jaar keuzes gaan maken gegeven het meerjarenperspectief.

Het college begint vol energie aan het laatste jaar van deze collegeperiode. Bij de midterm-review hebben we laten zien dat we goed op koers liggen om de meeste onderdelen uit het collegeuitvoeringsprogramma af te ronden. We gaan volle kracht vooruit om te blijven bouwen aan het vertrouwen zodat we een sociaal en duurzaam Texel kunnen achterlaten voor een nieuwe raads- en collegeperiode.

Argumenten tot advies

1. Conform de afspraken met de gemeenteraad worden vooruitlopend op de behandeling van de programmabegroting 2026 de kaders voor de programmabegroting 2026 behandeld in de gemeenteraad.

2. De toeristenbelasting wordt verhoogd met €0,15 per overnachting naar €2,55 voor het jaar 2026. Eerdere jaren is de toeristenbelasting steeds per 2 jaar vastgesteld. Vanwege de onzekerheden over de financiële huishouding van de gemeente is het voorstel om alleen voor het jaar 2026 de toeristenbelasting vast te stellen. Bij de perspectiefbrief 2027 neemt een nieuwe raad het besluit over de toeristenbelasting 2027.

3. In de afgelopen perspectiefnota's en programmabegrotingen werd eenjarig vooruitgekeken op het gebied van investeringen. Dat zorgde ervoor dat er ook elk jaar een nieuwe claim kwam te liggen op het meerjarenperspectief door extra kapitaallasten. Het college wil deze kapitaallasten beter inzichtelijk maken in het meerjarenperspectief. Bij deze perspectiefnota is terug gekeken naar het gemiddelde dat jaarlijks aan extra kapitaallasten is opgenomen. Dat gemiddelde is opgenomen in het meerjarenperspectief voor de jaren 2027 – 2029. Dit geeft een beter beeld over het verwachte langjarig resultaat en de opgave waar de gemeente voor staat.
   De raad geeft het college de opdracht om in kaart te brengen wat de investeringen zijn voor de komende jaren en welke kapitaallasten daarbij horen. Daarbij geeft het college aan welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn om de extra kapitaalasten te dekken. Bij de programmabegroting kan dan jaarlijks het daadwerkelijke bedrag worden afgezet tegenover het nu begrote bedrag. Dit op basis van een zuivere onderbouwing, gekoppeld aan de voorzieningen die hiermee in stand worden gehouden c.q. gecreëerd en de hierbij mogelijke keuzes.

Alternatieven

Het is mogelijk om de verwachte kapitaallasten voor de jaren 2027 – 2029 uit het meerjarenperspectief te halen. Dat zorgt voor een optisch beter meerjarenperspectief. Echter is het de verwachting dat de extra kapitaallasten wel nodig zijn door de investeringen die plaatsvinden op het eiland. Dan komen de extra kapitaallasten elk jaar bij het opstellen van de perspectiefnota in beeld en niet in het meerjarenperspectief. Dit zorgt ervoor dat elk jaar een afweging moet worden gemaakt van de dekkingsvoorstellen. In het kader van beter begroten is het verstandig om wel rekening te houden met het jaarlijkse extra aan kapitaallasten.

Consequenties van het advies

- ## Financieel

  Kosten

  Incidenteel voor het jaar2026 € 730.000,00
  Structureel voorstellen m.i.v. 1 januari 2026 € 509.260,00
  Structurele kapitaallasten m.i.v. 1 januari 2026 € 894.386,00

Dekking
Dekking incidentele voorstellen voor het jaar 2026 € 50.000,00
Dekking structurele voorstellen voor het jaar 2026 € 213.260,00. Financiële verantwoording wordt afgelegd in de Programmabegroting 2026

Toelichting:
In de perspectiefnota 2026 – 2029 staan diverse voorstellen met financiële consequenties. Deze zijn verwerkt in het meerjarenperspectief 2026 -2029 en in de tussenstand van de algemene reserve.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording en Financiële verordening gemeente Texel.

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3560608

Perspectiefnota 2026

Doelenboom

Paragraaf

Paragraaf: Bedrijfsvoering

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Gemeentewet, Besluit Begroting ven Verantwoording en Financiële verordening gemeente Texel.

Besluit

1. De perspectiefnota 2026 vast te stellen en als basis te nemen voor de behandeling van de programmabegroting 2026.
2. Het tarief van de toeristenbelasting vast te stellen op €2,55 per overnachting voor het jaar 2026.
3. Het college opdracht te geven om in kaart te brengen waar in de huidige begroting stille lasten aanwezig zijn en dit voor de start van de nieuwe college- en raadsperiode te presenteren.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 16-04-2025,

De griffier, De voorzitter,

Bijlagen

1. Perspectiefnota digitaal